

آخرین دفاعیات محیط‌زیستی‌ها

● شرق: دو متهم پرونده موسوم به فعالان محیط‌زیستی بازداشت‌شده برای ارائه آخرین دفاعیات خود به شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب اسلامی تهران احضار شدند. رضا جعفری، وکیل تعدادی از متهمان موسوم به فعالان محیط‌زیستی بازداشت‌شده در جمع خبرنگاران درباره آخرین وضعیت این پرونده اظهار کرد: بر اساس آنچه دادگاه ابلاغ کرده، جلسه رسیدگی به پرونده مراد طاهباز، دوشنبه برگزار و آخرین دفاع از او اخذ می‌شود. این وکیل دادگستری افزود: هومن جوکار، دیگر متهم این پرونده نیز برای شنبه هفته آینده احضار شده تا آخرین دفاعیات او نیز گرفته شود. بر اساس آنچه مسئولان قضائی اعلام کردند، کیفرخواست این پرونده ۳۵۰ صفحه است. البته اطلاعاتی از جزئیات و مدارک موجود در پرونده منتشر نشده است؛ جز اینکه بارها مسئولان اطلاعاتی تاکید کرده‌اند اقدامات میچیک از این افراد در راستای جاسوسی نبوده و مدارکی درباره جاسوسی این افراد وجود ندارد. رسیدگی به پرونده فعالان محیط‌زیستی بازداشت‌شده پس از صدور کیفرخواست به شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب اسلامی تهران به ریاست قاضی صلواتی ارجاع شد. پس از پایان قرائت کیفرخواست در شعبه ۱۵ دادگاه انقلاب و برگزاری چند جلسه، رسیدگی به پرونده برای آنچه اخذ کارشناسی‌های تکمیلی عنوان شده، متوقف شد تا اینکه ۱۲ تیر اسماال اسماعیلی، سخنگوی قوه از وصول تحقیقات تکمیلی در ارتباط با این پرونده خبر داد و گفت: مقرر شده بود که مراجع امنیتی و اطلاعاتی تحقیقات تکمیلی را به دادگاه ارائه دهند که خوشبختانه این نظریه هفته گذشته واصل شده و با وصول این نظریه در هفته‌های آتی ادامه دادگاه برگزار می‌شود. رئیس قوه قضائیه نیز در آخرین اظهارنظر خود درباره این پرونده و در دیدار با جمعی از فعالان محیط‌زیستی گفت: شما از همه زوایای زندگی این افراد مطلع نیستید و به همین دلیل همه ما باید منتظر نظر دادگاه در این خصوص بمانیم. در پرونده موسوم به فعالان محیط‌زیستی بازداشت‌شده هشت متهم وجود دارد که چهار نفر از آنها به افساد فی‌الارض، سه نفر به جاسوسی و یک نفر به همکاری با دول متخاصم متهم شده‌اند که طاهر قدیریان ازجمله چهار نفری است که با اتهام افساد فی‌الارض مواجه است. مراد طاهباز، سهام رجبی، امیرحسین خالقی، هومن جوکار، سپیده کاشانی، بیلوفر بیانی، طاهر قدیریان و عبدالرضا کوهپایه متهمان این پرونده هستند که همگی در بازداشت موقت به سر می‌برند.

شرق: پنجم شهریورماه صدسال پیش، چند روز بعد از عقد قرارداد ۱۹۱۹ به دست وثوق‌الدوله، عده زیادی از رجال و نمایندگان سابق مجلس شورای ملی نزد رئیس‌الوزرا رفتند تا اعتراض و نارضایتی خود را نسبت به انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ به اطلاعش برسانند. اگرچه در متن قرارداد و بندهایش به طور مشخص جمله‌ای عبارتی که ایران را تحت‌الحمایه انگلستان قرار دهد دیده نمی‌شد، اما خبر انتشار قرارداد ۱۹۱۹ موجی از مخالفت را برانگیخته بود. محمدعلی همایون‌کاتوزیان معتقد است که نه‌تنها ناسیونالیست‌های متحد، بلکه علما و روحانیون، دموکرات‌ها و مشروطه‌خواهان و بخشی از افسران ژاندارمری و قزاق نیز در این گمان شریک بودند که ایران تحت‌الحمایه بریتانیا شده است. تصویب این قرارداد مغایر با قانون اساسی مشروطه بود و در مجلس شورای ملی و بیرون مجلس با چالش جدی روبه‌رو شد. افرادی مانند مشیرالدوله پیرنیا، حاج امام‌جمعه خویی، ممتازالدوله، محمود افشاریزدی، حاج‌میرزا یحیی دولت‌آبادی، عبدالله مستوفی، محمدعلی فروغی، مستوفی‌الممالک و بسیاری دیگر، نهضت ضد قرارداد را که منتهی به لغو قرارداد شد راه انداختند.

سیدحسن مدرس، از مخالفان قرارداد در مجلس شورای ملی گفت: «مثلا آمدند قرارداد درست کردند. دستی از غیب بیرون آمد و بر سینه نامحرم زد. هرچه کردند نشد...».

دکتر محمد مصدق بعداً در سخنان خود در مجلس شورای ملی (دوره ششم) در مخالفت با کابینه مستوفی‌الممالک که حسن وثوق‌الدوله وزارت دادگستری‌اش را برعهده داشت، در ارتباط با قرارداد ۱۹۱۹ می‌گوید: «... ایشان (وثوق‌الدوله) برخلاف نصّ صریح این ماده، قراردادی را که با انگلیسی‌ها بسته بودند پیش از آن‌که به تصویب مجلس برسانند، به معرض اجرا گذاشتند... ای نمایندگان مجلس، چشم ملت ایران سیاه شد، بس که از بعضی رجال این مملکت خطاکاری و خیانت دید. ای برگزیدگان ملت، همان چشم‌ها از انتظار سفید شد از بس که محاکمه رجال خائن و وطن‌فروش را ندید...!».

در ابراز مخالفت با قرارداد، عشق‌ی - شاعر ناسیونالیست - با حاج‌آقا جمال اصفهانی، مجتهد محافظه‌کاری که معمولاً در سیاست دخالت نمی‌کرد، هم‌زبان بود. حسین صبا، صاحب و سردبیر روزنامه ستاره ایران که بعدها طرفدار پروپاقرص رضخان شد و چند روزنامه‌نگار دیگر را به قزوین تبعید

کردند. پنج شخصیت سیاسی، از جمله حاج‌معین بوشهری و ممتازالدوله (رئیس اسبق مجلس و برادر ممتازالسلطنه، وزیرمختار ایران در پاریس) به کاشان تبعید شدند. دولت‌آبادی، مشروطه‌خواه محترم و میانه‌رو، به کاکس گفت که با نفس قرارداد مخالف است هرچند با مواد متن آن چندان مخالفتی ندارد. مخبرالسلطنه (هدایت)، مشروطه‌خواه میانه‌رو دیگر نیز که در بخش اعظم ۲۰ سال گذشته‌اش مقام‌های وزارت و والی‌گری داشت، با قرارداد مخالف بود. سه سیاستمدار مورد احترام و اعتماد مردم، مستوفی‌الممالک و برادران مشیرالدوله و مؤتمن‌الملک، با قرارداد مبارزه نکردند، ولی موافق آن هم نبودند. این دو برادر، با رجال دیگری مانند عین‌الدوله و معین‌التجار، اندکی بعد از آنکه قرارداد امضا شد با وثوق ملاقات کردند و گفتند در نیت خیر او تردید ندارند، اما قرارداد به سود کشور نیست و نباید بدون مشورت کافی منعقد می‌شد.

بسیاری از مخالفان حتی پیش از اعلان قرارداد به دولت وثوق بی‌اعتماد بودند، ولی پس از اعلان آن حتی مدرس هم که برای روی‌کارآوردن وثوق کوشش بسیار کرده بود بنای مخالفت را با آن گذاشت. اهمیت نکته فقط در این نبود؛ از این جهت نیز اهمیت داشت که مدرس سیاست‌مداری باهوش و منطقی بود و در گروه‌های سیاسی، به‌جز دموکرات‌های تندرو، نفوذ زیادی داشت. یکی از یاران او امام‌جمعه خویی (پدر جمال امامی، سیاستمدار

معروف سال‌های ۱۳۲۰/۱۹۴۰ به‌بعد) بود که او هم در تهران قدرت و محبوبیت زیادی داشت. عبدالله مستوفی هم یکی دیگر از مخالفان بود که در مخالفت رساله برطول‌وتقصیلی نوشت به نام ابطال‌الباطل که اکنون بیش از صد صفحه از خاطراتش را دربر گرفته است. او نوشت که رئیس‌الوزراهای قبلی «چون رشوه نمی‌گرفتند» پولی نداشتند که خرج تبلیغ برای خودشان و شیره‌مالیدن به سر خلق‌الله کنند. میرزاده‌عشق، فرخی‌زیدی، ایرج‌میرزا و عارف اشعار بسیار گزنده‌ای علیه وثوق‌الدوله و قرارداد سرودند. هم‌زمان با این مخالفت‌ها، یحیی دولت‌آبادی مقاله‌ای با نام مستعار در روزنامه‌ای نیمه‌رسمی منتشر کرد. انتشار این قرارداد در خارج از ایران هم واکنش‌های شدیدی را در پی داشت و کشورهای فرانسه، آمریکا و شوروی، محافل ایرانی خارج از کشور، هیئت اعزامی ایران به کنفرانس صلح پاریس و سفارت ایران در فرانسه از مخالفان صدرصد آن بودند.

فرانسه اولین کشوری بود که در مقابل قرارداد ۱۹۱۹ موضع‌گیری کرد. هنگامی که نصرت‌الدوله فیروز، وزیر امور خارجه دولت وثوق‌الدوله، صمدخان ممتازالسلطنه، سفیر ایران در پاریس را معزول کرد و سفارتخانه را به محل دیگری منتقل کرد و شخصاً به کار در سفارت مشغول شد، پلیس فرانسه پرچم ایران را از محل جدید پایین آورد و مانند گذشته صمدخان را وزیرمختار ایران در فرانسه شناخت. این اقدام در جهت حمایت از احمدشاه علیه نصرت‌الدوله، یکی

مخالفت ۱۰۰ ساله با یک قرارداد

قراردادی که دولت وثوق را سرنگون کرد

از امضاکندگانی قرارداد ۱۹۱۹ بود. ملک‌الشعرا بهار می‌نویسد کالدول سفیر آمریکا در ایران به او گفت: «قرارداد را به‌همم بزیند و دولت انگلیس را جواب بگویید، آن وقت به دولت آمریکا مراجعه کنید، قول می‌دهم هرقدر پول بخواهید به شما خواهد داد و مستشار هم می‌فرستد و مایه و نظام و معاون شما را اداره خواهد کرد».

دو هفته بعد پس از عقد قرارداد، سر پرسی کاکس، نماینده سیاسی و طرف انگلیسی این قرارداد، کانون‌های مبارزه را به شرح زیر گزارش می‌دهد: «مدرس، شیخ حسن لنکرانی و امام‌جمعه خویی، مخالفان سیاسی وثوق‌الدوله، افسران ایرانی و روسی لشکر قزاق و سفارتخانه‌های آمریکا و فرانسه و روسیه تراری».

سفارت روسیه که کماکان در تهران بابرجا بود، با همکاری استاروسلسکی و سفارت فرانسه علیه قرارداد تلاش می‌کردند. مطبوعات آمریکا، بلژیک، سوئیس و فرانسه مقالاتی برضد قرارداد منتشر می‌کردند. سفارت فرانسه اخباری حاکی از مخالفت شدید مردم ایران و مطبوعات با قرارداد منتشر می‌کرد. کار به جایی رسید که نصرت‌الدوله فیروز، وزیر خارجه دولت وثوق‌الدوله، دست‌به‌دامان مقامات انگلیسی شد تا از انتشار اخبار مطبوعات آمریکا و فرانسه در ایران جلوگیری کند.

دولت شوروی در پیامی خطاب به کارگران و دهقانان ایران اعلام کرد که قرارداد ۱۹۱۹ ایران را از زمره کشورهای مستقل جهان محو کرده و ملت ایران را به نابودی کشانیده است و دولت شوروی این قرارداد را به رسمیت نمی‌شناسد. هم‌زمان با مخالفت‌های مردمی، دولت آمریکا هم کمک ۲۰۰ هزارتومانی خود به دولت ایران را که ماهانه پرداخت می‌شد، در اعتراض به انعقاد قرارداد ۱۹۱۹ قطع کرد. با اوچگیری مخالفت‌ها، حزب ملیون هم فراخوان تظاهرات مردمی داد. با ریختن مردم به خیابان و شلوغی‌ها در تهران، حکومت نظامی اعلام شد، هم‌زمان محمد مصدق و سیدحسن مدرس در جلسه مجلس، طی نطق‌هایی قرارداد ۱۹۱۹ و وثوق‌الدوله با انگلیسی‌ها را محکوم کردند و در پاسخ، وثوق‌الدوله نیز مصدق را «عوام‌فریب» لقب داد. در نهایت فشارهای داخلی و خارجی باعث استعفاي وثوق‌الدوله و آمدن مشیرالدوله به‌جای او شد. قرارداد ۱۹۱۹ با استعفاي وثوق‌الدوله، آمدن مشیرالدوله و سپس ماجرای برآمدن سیدضیاءالدین و رضاخان در عمل لغو شد.

الو شرق ۰۲۶۰۸۸۶۴۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۰۴۶۹۹۰۳۰۰

● قطع برق بازار کل: مدت‌هاست برق بازار کل شهید محلاتی قطع است و برای غرفه‌داران مشکل‌ساز شده. چرا مسئولان بازار و شرکت برق برای رفع مشکل کاری انجام نمی‌دهند؟

محمد علوی

● تقاضا از وزیر: افرادی که بازنشسته می‌شوند میانگین اضافه‌کار و حقوق دو سال آخر محاسبه و حقوق بازنشستگی تعیین و پرداخت می‌کنند، درحالی‌که مشکل کاغذ و گرانی آن باعث شده کارفرماها اضافه‌کاری را کمتر کنند و این مسئله اجحاف به کارگران است. از وزیر کار تقاضا داریم حقوق بازنشستگان را با تورم محاسبه و پرداخت کنند و نگذارند حق کارگران ضایع شود.

علی از تهران

● بازار سوم! بازار دوم نازی‌آباد با وجود دست‌فروشان و سدمعبر بی‌شباهت به بازار سوم نیست. از شهردار منطقه ۱۶ تقاضای رفع سدمعبر داریم.

عبدالحمید حسین‌نیا

● حراج غیرفصل: گرانی باعث شده مردم قدرت خرید نداشته باشند و این موضوع موجب بی‌رونقی برای بازاری‌ها شده. برخی فروشندگان که حراج فصل می‌زدند، برای رونق کاسی در سال چندبار حراج غیرفصل می‌زنند تا مشتریان تشویق به خرید شوند!

نیوشا مهدوی

● میدان بسازند: نبود میدان و فعال نبودن چراغ راهنمایی در میدان شهدا باعث مشکلات فراوانی در این محل شده است. از مسئولان سازمان ترافیک شهرداری تهران تقاضا داریم با ساخت میدان مشکل را رفع کنند.

مرجان از تهران

● حضور نمایندگان میان مردم: نمایندگان مجلس قبل از انتخابات شعارهای جالبی می‌دهند تا با رای موکلان به مجلس راه یابند، وقتی انتخاب شدند و به مجلس راه یافتند، تمامی شعارها و وعده‌هایشان به فراموشی سپرده می‌شود. لطفاً به میان مردم بیایند و با آنان گفت‌وگو کنند و مشکلات مردم را بشنوند و نسبت به رفع آنها اقدام کنند.

علی

محیط جدید

اتفاق جدید

همراه با منو صبحانه

کافه عربی
هوکانا خارون

با پارکینگ رایگان

نیاوران، مرکز خرید نارون، طبقه همکف - تلفن رزرو ۰۳۹۸۰۲۶۱